

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 588)

Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşmasına Üçüncü Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulun- duğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/769)

T.C.

Başbakanlık

25.10.2000

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-165/5097

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınız arzi Bakanlar Kurulunca 22.9.2000 tarihinde kararlaştırılan "Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşmasına Üçüncü Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

TASARI GEREKÇESİ

Arnavutluk, Bulgaristan, Yunanistan, İtalya, Makedonya, Romanya ve ülkemizin katılımcı, Slovenya ve ABD'nin de gözlemci statüsüyle iştirak ettikleri Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü, 26 Eylül 1998 tarihinde Üsküp'te Savunma Bakanlarının imzaladığı kuruluş anlaşmasıyla hayata geçirilmiştir. Gücün karargâh yeri, rotasyona tabi komuta grubu kadroları ile sürekli nitelikte olacak barış zamanı kadrolarının katılımcı ülkeleri ne şekilde tahsis edileceği gibi hususlar, 16-20 Kasım 1998 tarihinde İstanbul'da yapılan 6. Uzman toplantısında belirlenmiştir. İstanbul'da üzerinde anlaşmaya varılan bu hususlar bir Ek Protokole dönüştürülerek 12 Ocak 1999 tarihinde Atina'da ilgili ülkelerin Savunma Bakanları tarafından imzalanmıştır.

Güneydoğu Avrupa ülkeleri arasında iyi komşuluk ilişkilerini geliştirme, bölgesel güvenlik ve istikrara katkıda bulunma ve katılımcı ülkelerin silâhlı kuvvetleri arasında karşılıklı kullanılabilirliği artırma amaçlarına yönelik olarak kurulan Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücünün kuruluşundan bu yana görülen bazı aksaklıkların giderilmesi amacıyla, Güneydoğu Avrupa Karargâhı, personeli ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilere uygun statünün tanınması hususunda hazırlanan Üçüncü Ek Protokol 21 Haziran 2000 tarihinde Atina'da imzalanmıştır. Söz konusu protokolü ülkemiz adına Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı Korgeneral M. Şener Eryugur imzalamıştır.

Söz konusu protokolde öngörülen değişiklik ve ilave unsurların, Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücünün etkinliğinin artırılmasına ve gerek Güneydoğu Avrupa Karargâhının, gerek personeli ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin statüsünün açıklığa kavuşturulmasına, şimdiye kadar karşılaşılan aksaklıkların giderilmesine ve adigeçenlerin mağduriyetinin önlenmesine katkıda bulunacağı mütalaa edilmektedir.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ GEREKÇE

Arnavutluk, Bulgaristan, Yunanistan, İtalya, Makedonya, Romanya ve ülkemizin katılımcı, Slovenya ve ABD'nin de gözlemci statüsüyle iştirak ettikleri Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü, 26 Eylül 1998 tarihinde Üsküp'te Savunma Bakanlarının imzaladığı kuruluş anlaşmasıyla hayata geçirilmiştir. Gücün karargâh yeri, rotasyona tabi komuta grubu kadroları ile sürekli barış zamanı kadrolarının katılımcı ülkelere ne şekilde tahsis edileceği gibi hususlar, 16-20 Kasım 1998 tarihinde İstanbul'da yapılan 6. Uzman toplantısında belirlenmiştir. İstanbul'da üzerinde anlaşmaya varılan bu hususlar bir Ek Protokole dönüştürülerek 12 Ocak 1999 tarihinde Atina'da ilgili ülkelerin Savunma Bakanları tarafından imzalanmıştır.

Güneydoğu Avrupa ülkeleri arasında iyi komşuluk ilişkilerini geliştirme, bölgesel güvenlik ve istikrara katkıda bulunma ve katılımcı ülkelerin silâhli kuvvetleri arasında karşılıklı kullanılabilirliği artırma amaçlarına yönelik olarak kurulan Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücünün kuruluşundan bu yana görülen bazı aksaklıkların giderilmesi amacıyla, Güneydoğu Avrupa Karargâhı, personeli ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilere uygun statünün tanınması hususunda hazırlanan Üçüncü Ek Protokol 21 Haziran 2000 tarihinde Atina'da imzalanmıştır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/769

Karar No. : 9

18.1.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşmasına Üçüncü Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 4 Ocak 2001 tarihli 6 ncı Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Güneydoğu Avrupa ülkeleri arasında iyi komşuluk ilişkilerini geliştirme, bölgesel güvenlik ve istikrara katkıda bulunma ve katılımcı ülkelerin silâhli kuvvetleri arasında karşılıklı kullanılabilirliği artırma amaçlarına yönelik olarak kurulan Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücünün kuruluşundan bu yana görülen bazı aksaklıkların giderilmesi amacıyla, Güneydoğu Avrupa Karargâhı, personeli ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilere uygun statünün tanınması hususunda hazırlanan Üçüncü Ek Protokol Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı, Gerekçede yapılan değişikliklerle kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Kâmrân İnan</i>	<i>Suat Çağlayan</i>	<i>Mehmet Kaya</i>
Van	İzmir	Kahramanmaraş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Bülent Akarcalı</i>	<i>Hikmet Uluğbay</i>	<i>Ş. Bülent Yahniçi</i>
İstanbul	Ankara	Ankara

Üye	Üye	Üye
<i>Nesrin Ünal</i>	<i>Teoman Özalp</i>	<i>Servet Sazak</i>
Antalya	Bursa	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
<i>Ayfer Yılmaz</i>	<i>İrfan Gündüz</i>	<i>Hüseyin Kansu</i>
İçel	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Yumakoğulları</i>	<i>Cevdet Akçalı</i>	<i>Basri Coşkun</i>
İstanbul	Kütahya	Malatya
Üye	Üye	Üye
<i>M. Necati Çetinkaya</i>	<i>Birrol Büyükkürtük</i>	<i>Ahmet Zamantılı</i>
Manisa	Osmaniye	Tekirdağ
Üye	Üye	
<i>Hasan Özgöbek</i>	<i>Mehmet Yaşar Ünal</i>	
Uşak	Uşak	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**GÜNEYDOĞU AVRUPA ÇOKULUSLU
BARİŞ GÜCÜ ANLAŞMASINA ÜÇÜNCÜ
EK PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1. — 21 Haziran 2000 tarihinde Atina'da imzalanan "Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşmasına Üçüncü Ek Protokolün" onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**GÜNEYDOĞU AVRUPA ÇOKULUSLU
BARİŞ GÜCÜ ANLAŞMASINA ÜÇÜNCÜ
EK PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı V.

N. Çağan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı V.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı V.

M. İ. Talay

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmaköğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

F. Bal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı V.

F. Bal

İçişleri Bakanı V.

S. Oral

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı V.

Prof. Dr. T. Toskay

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıkalı

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. Aytekin

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

GÜNEYDOĞU AVRUPA ÇOK ULUSLU BARIŞ GÜCÜ ANLAŞMASINA ÜÇÜNCÜ EK PROTOKOL

26 Eylül 1998'de Üsküp'te imzalanan Güneydoğu Avrupa Çok Uluslu Barış Gücü (GAÇBG) Anlaşmasına Taraf Devletler;

GAÇBG Anlaşması'na göre, PİP SOFA ve Ek Protokolü'nün hükümlerinin prensip Anlaşma için kendiliğinden (mutatis mutandis) geçerli olacağını göz önüne alarak,

GAÇBG Anlaşmasına göre geçici/dönüştümlü biçimde yekdiğerinin topraklarında kurulmuş veya konuşlandırılmış Güneydoğu Avrupa Tugayı Karargâhı, personeli ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilere uygun statüylü tanımlamak amacıyla, aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

MADDE 1 : Bu Protokoldeki ifadeler;

a. "MPFSEE (GAÇBG) Anlaşması" terimi, 26 Eylül 1998'de, Üsküp'te imzalanan "Güneydoğu Avrupa Çok Uluslu Barış Gücü Anlaşması" anlamındadır.

b. "PİP SOFA" terimi, Kuzey Atlantik Paketi'na taraf olan ülkeler ile Barış İçin Ortaklık'a katılan diğer devletler arasındaki kuvvetlerin statüsüne dair 19 Haziran 1995'te, Brüksel'de imzalanan Anlaşma anlamındadır.

c. "SEEBRIG (Güneydoğu Avrupa Tugayı) Karargâhı" terimi, GAÇBG Anlaşması'nın 7 nci Maddesi'nde ve EK-C'sinde tanımlandığı gibi, Kuvvet Karargâhı anlamındadır.

d. "Personel" terimi, SEEBRIG Karargâhı'nın asker ve sivil personeli anlamını taşır.

e. "Bakmakla yükümlü olduğu kişiler" terimi, personel mensubunun eşi veya geçinebilmek için onu desteğine ihtiyaç duyan çocuğu anlamına gelir.

MADDE 2 : PİP SOFA ve Ek Protokolü'nün hükümleri, GAÇBG Anlaşması ve Eklerinde ve bu Protokol'de aksi belirtilmedikçe, kabul eden ülke veya (GAÇBG) Karargâhı'nın topraklarında bulunduğu GAÇBG Anlaşması'nı imzacı diğer Devletin ülkesinde uygulanır. Ceza ve disiplin yargısı yetkisi ile alakalı hak ve yükümlülükler PİP SOFA'nın ilgili hükümleri gereğince, gönderen ülke tarafından yerine getirilir.

MADDE 3 : Personel ve bakmakla yükümlü oldukları şahıslar, kabul eden devletin yetkili makamları tarafından verilen, isim, doğum yeri ve tarihini, milliyeti, rütbesi, fotoğraf ve geçerlilik dönemini gösteren bir kimlik kartına sahip olacaklardır. Bu kart, talep üzerine verilir ve idarî açıdan kart sahibinin kabul eden ülkede görevli veya görevlinin bakmakla yükümlü olduğu şahıs olduğuna delil teşkil eder.

MADDE 4 : Personel ve bakmakla yükümlü oldukları şahıslar, yürürlükteki yönerge ve talimatlar uyarınca; kabul eden devletin aynı durum/rütbedeki personeline uygulanabilen şartlar altında, askerî tesislerden faydalanacaklardır.

MADDE 5 : SEEBRIG Karargâhı, tüzel kişiliğe; sözleşme yapma, mülk edinme ve tasarrufta bulunma yetkisine sahip olacaktır. Bununla beraber, kabul eden devlet ve SEEBRIG Karargâhı, kabul eden devletin herhangi bir davada, davalı ve davacı olarak, SEEBRIG Karargâhı ad ve hesabına hareket edebileceği hususunda anlaşabilirler.

MADDE 6 : SEEBRIG Karargâhı kurulma, inşaat, bakım ve faaliyetini kolaylaştırmak amacıyla, GAÇBG Anlaşması EK-D 4 üncü maddesi uyarınca, GAÇBG Anlaşması'nda ortaya konulan

amaçları gerçekleştirmek üzere resmî ve münhasıran ve bu amaçlar için yapılan harcamaları etkileyen gümrük vergileri ve diğer vergilerden muaf tutulacaktır.

MADDE 7 : Kabul eden devlet tarafından, ücretsiz olarak SEEBRIG Karargâhı'nın kullanımına tahsis edilen ve artık Karargâh'ca talep edilmeyen her türlü arsa, bina ya da sabit tesis, kabul eden devlete geri verilecektir. Kabul eden devlet tarafından sağlanan bu mülkün değerinde onun Karargâh'ca kullanımından doğan artış ve kayıplar, (kabul eden devletin yürürlükteki hukuk kuralları göz önüne alınarak) tarafların Savunma Bakanları tarafından görüş birliği ile saptanacak, bu artış ve kayıplar GAÇBG Anlaşması'na taraf ülkeler arasında, kuruluş giderlerine katkıları oranında paylaşılacak, kredi veya borç olarak kaydedilecektir.

MADDE 8 : Ortak bütçenin kullanılmasını sağlamak için, SEEBRIG Karargâhı, ABD Doları veya kabul eden ülkenin yerel para biriminde döviz bulundurulabilir ve hesaplarını kabul eden ülkenin yerel para birimi ile kullanabilir.

MADDE 9 : SEEBRIG Karargâhı'nın, bu Karargâh tarafından kullanılan, Karargâh binalarında tutulan ya da usulüne uygun şekilde yetkilendirilmiş Karargâh mensuplarında bulunan arşiv ve diğer resmî dokümanları, Karargâh tarafından bağımsızlığı kaldırılmadıkça, dokunulmazdır. Karargâh, kabul eden devletin talebi üzerine ve bu devletin temsilcisinin huzurunda, bu maddeye göre evrakın, bağımsızlıktan yararlanacağını teyit etmek için, dokümanların niteliğini tasdik edecektir.

MADDE 10 : Taraflar arasındaki veya taraflar ile SEEBRIG Karargâhı arasındaki, bu Protokol'ün yorumlanması veya uygulanmasına dair tüm anlaşmazlıklar, GAÇBG Anlaşması'nın 13. Maddesi uyarınca çözümlenecektir.

MADDE 11 : Bu Protokol, GAÇBG Anlaşması'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil eder.

MADDE 12 : Bu Protokol, onaya tâbidir. Dört taraf ülkenin depozitere, iç usullerinin tamamlandığını bildirmelerinden 10 gün sonra, bu Protokol, onlar arasında yürürlüğe girecektir. Kalan tarafların, depoziteri kendi iç usullerinin tamamlandığından haberdâr etmelerinden 10 gün sonra, bu Protokol, onlar arasında da yürürlüğe girecektir.

Bu Protokol, yürürlüğe girene kadar, ülkelerinde Karargâh'ın bulunduğu, GAÇBG Anlaşması'nı imzalayan devletler tarafından, geçici olarak uygulanacaktır.

Bu amaçla, Karargâh'ın konuşlandığı imzacı devlet, kendi iç mevzuatının icap ettirdiği tedbirleri alacak ve bu Protokol'ün etkin geçici uygulamasının başlayacağı tarihten depoziteri haberdâr edecektir.

21 Haziran 2000 tarihinde Atina'da yedi orijinal kopya olarak imzalanmıştır.

GAÇBG Anlaşması'na Taraflar/Devletler adına

Sn. Ilir BOÇKA
Savunma Bakan Yardımcısı

Sn. Velizar SHALAMANOV
Savunma Bakan Yardımcısı

Sn. Kadri KADRİU
Savunma Bakan Yardımcısı

Sn. Dimitrios APOSTOLAKIS
Millî Savunma Bakanı Yardımcısı

Sn. Giaveni RIVERA
Savunma Bakanı Yardımcısı

Sn. Ion Mircea PLANGU
Savunma Politika Devlet Bakanı

Sn. Korg. M. Şener ERUYGUR
Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı

